

НАУКОВІ ПРОБЛЕМИ ГОСПОДАРЮВАННЯ НА МАКРО-, МЕЗО- ТА МІКРОЕКОНОМІЧНОМУ РІВНЯХ

Збірник матеріалів XX Міжнародної
науково-практичної конференції
Одеського національного
економічного університету

(м. КРАКІВ, ПОЛЬЩА)

(м. СВИШТОВ, БОЛГАРІЯ)

(м. МІТТВАЙДА, НІМЕЧЧИНА)

(м. ПРАГА, ЧЕХІЯ)

(м. ТБІЛІСІ, ГРУЗІЯ)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ РИНКУ ТА
ЕКОНОМІКО-ЕКОЛОГІЧНИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ НАН УКРАЇНИ
КРАКІВСЬКИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ГОСПОДАРСЬКА АКАДЕМІЯ
ІМ. ДИМИТРА А. ЦЕНОВА
УНІВЕРСИТЕТ ПРИКЛАДНИХ НАУК
ВИЩА ШКОЛА ЕКОНОМІКИ
ТБІЛІСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. І. ДЖАВАХІШВІЛІ

НАУКОВІ ПРОБЛЕМИ ГОСПОДАРЮВАННЯ НА МАКРО-, МЕЗО- ТА МІКРОЕКОНОМІЧНОМУ РІВНЯХ

**14 квітня
2022 року**

**Збірник матеріалів XX Міжнародної
науково-практичної конференції
Одеського національного
економічного університету**

*Матеріали публікуються в авторській редакції
з незначною загальною правкою укладачів, відповідальність за зміст
та достовірність досліджень несуть автори.*

*Відповідальні за випуск, укладачі:
Батанова Т. В., Будна В. О., Ігнатенко Р. В.*

Наукові проблеми господарювання на макро-, мезо- та мікроекономічному рівнях : зб. матеріалів XX Міжнар. наук.-практ. конф. Одеського національного економічного університету, 14 квітня 2022 р. Одеса : ОНЕУ, 2022. 332 с.

Особливості розвитку економіки України протягом останніх років характеризуються процесом системної інституціональної трансформації. Відбуваються глибокі економічні зміни, активно формуються нові підходи до управління економікою, вдосконалюються ринкові методи господарювання, реалізуються євроінтеграційні процеси та здійснюються адаптація та зміни українського законодавства відповідно до нормативної бази ЄС.

Складність та суперечливість сучасних трансформаційних процесів, нагальність розв'язання цих та інших проблем обумовлює актуальність та прикладне значення їх усебічного вивчення та об'єктивної економіко-правової оцінки. Сучасні виклики та розгортання світової економічної кризи у зв'язку з пандемією COVID-19, а також руйнівні наслідки для усіх сфер життєдіяльності України в умовах військової агресії з боку Російської Федерації, потребують переосмислення соціально-економічних процесів, які відбуваються, та прийняття адаптивних або, в деяких випадках, радикальних рішень в управлінні країною та захисту її національних інтересів.

Конференція покликана консолідувати науковців та фахівців навколо вирішення економічних проблем, які постають перед нашою країною в цих складних умовах.

Матеріали конференції орієнтовані на науковців, аспірантів та студентів економічних спеціальностей закладів вищої освіти, а також фахівців економічних підрозділів підприємств та організацій.

3. Штефан А. С. Науковий плагіат : співвідношення використання ідеї та форми вираження твору. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2016. № 4. С. 68–79. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tpriv_2016_4_8 (дата звернення: 06.04.2022).

УДК 378.1:37.03:159.9

Гейна Оксана Володимирівна
к. філол. н., доцентка кафедри мовної та психолого-педагогічної підготовки,
Одеський національний економічний університет (Україна)

РОЛЬ СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ НАУК У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ

JEL classification: I000; I210

Сьогодні сучасний, професійно розвинений фахівець має вміти творчо мислити, самостійно вирішувати складні проблеми у конкретному виді діяльності. Також йому необхідно постійно адаптуватися до нових знань та технологій, підвищувати свою кваліфікацію. Впровадження нових технологій, інформатизації та автоматизації виробництва передбачає такі зміни у професійній діяльності, для яких необхідний розвиток багатосторонніх та універсальних здібностей особистості.

У процесі духовного та соціального розвитку особистості, формування її світогляду та активної соціальної позиції є значною роль соціально-гуманітарних знань. Інтелектуальний компонент у структурі професійної свідомості особистості інформаційної цивілізації має бути рухливим та гнучким. Новий стиль мислення у сучасних соціально-гуманітарних науках передбачає зміну характеру пізнавальної діяльності: єдність процесів і методів наукового пізнання, гнучкість і багатогранність мислення, взаємозв'язок інтуїтивного, емоційно-чуттєвого, наочно-образного і логічного мислення.

Наразі в науці існує велика кількість визначень гуманітарної культури. Водночас практично всі вчені надають цьому поняттю широкий, світоглядний зміст. В. І. Шубін зазначає: «Гуманітарна культура є культивування таких цінностей, які спрямовані на розвиток та саморозвиток суб'єкта, тобто самої людини. Це здатність до саморозвитку, самонабуття, до самовдосконалення людини шляхом формування громадянських якостей, моральних оцінок, правових норм, естетичних уподобань, інтелектуальних та пізнавальних здібностей» [1, с. 12]. Гуманітарна культура характеризує не цінності як щось об'єктивне, а ставлення людини і суспільства загалом до певної системи цінностей, вироблене у процесі пізнання соціальних процесів.

Важливо підкреслити, що норми поведінки – це правила етикету у певних ситуаціях, вони характеризують та регламентують соціальну практику окремої особистості загалом, визначальним елементом якої є виробнича діяльність людини. Оскільки для студента такою виробничою діяльністю є навчання, то ставлення до нього характеризує рівень розвитку його гуманітарної та загальної культури, яка також є своєрідним індикатором стану суспільства.

Гуманітаризація освіти здатна і має стати засобом подолання розриву між природничими, технічними та гуманітарними знаннями, тобто механізмом та способом переходу від технократичної моделі освіти до освіти «культурно-навантаженої», культурно-детермінованої. Насправді поняття передбачає не просто посилене викладання гуманітарних дисциплін з їх фактологічного боку, але й формування системи духовних цінностей в індивідуальній і суспільній свідомості. Ерудиція не замінить проникнення в дух гуманітарності [2, с. 195]. Здатність людини до праці залежить від рівня та якості загальних і професійних знань. Саме ці показники визначають інтелектуальний та професійний потенціал особистості. Йдеться про можливість зміни за допомогою освіти якості життєдіяльності, зміни ціннісних установок.

Таким чином, гуманітаризацію освіти, вважаємо, необхідно інтерпретувати та аналізувати як формування світоглядної та методологічної культури майбутніх фахівців, ціннісних орієнтирів, знання сутності людини, значущості самореалізації індивіда у професійній та інших сферах діяльності, у процесі освоєння будь-якої галузі знань.

Література

1. Шубін В. І., Пашков Ф. Е. *Культура. Техніка. Освіта* : навч. посіб. Дніпропетровськ, 1999. 184 с.
 2. Ковальська Н. А. Релевантність економічного дискурсу. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія : Філологія, 2013. Т. 38. С. 193–196.
 3. Савелюк Н., Калмиков О., Різник Р. Психосемантичні виміри базових понять економічного дискурсу (порівняльно-професійний аспект). *Психолінгвістика*. 2021. Вип. 29 (1). С. 118–142.
-

УДК 378.14:37.01

Ковальська Наталя Аркадіївна

к. філол. н., старша викладачка

кафедри мовної та психолого-педагогічної підготовки,

Одеський національний економічний університет (Україна)

**РОЛЬ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН У ФОРМУВАННІ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ
СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ З ЕКОНОМІКИ**

JEL classification: I000; I210

Трагічні події у сучасній Україні формують нові виклики, ставлять нові задачі перед світовим суспільством. Основою подальшого розвитку українського суспільства, оновлення світогляду українського народу має бути активна гуманізація освіти, формування гуманістичних цінностей. Головним орієнтиром та об'єктом такої гуманізації має стати людина як найвища духовна цінність з її правом на особисту свободу, свободу думок і переконань, здібностей і бажань, різнобічний розвиток її як особистості та фахівця тощо.

Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 рр. наголошувала на ролі якісної освіти як важливої умови її інтеграції в європейський і світовий освітній простір, зокрема: забезпечення демократичного розвитку суспільства, гуманізації суспільно-економічних відносин, формування нових життєвих орієнтирів особистості. Отже, одним із головних завдань державної гуманітарної політики на наступні роки має стати «забезпечення громадянського, патріотичного, морального, трудового виховання, формування здорового способу життя, соціальної активності, відповідальності та толерантності» [1, с. 21] як основи формування національної свідомості.

У системі вищої освіти ключова роль у формуванні національної свідомості сучасних українців, зокрема й майбутніх фахівців з економіки, відводиться гуманітарним дисциплінам, які «не лише розглядають проблеми суспільного розвитку у минулому, сьогоденні й майбутньому, але і сприяють розумінню людиною свого місця в суспільстві й свого життєвого призначення» [2, с. 184].

Гуманітарна освіта включає такі науки: філософія, історія, філологія, психологія, педагогіка, мистецтвознавство, культурознавство, релігієзнавство тощо. До завдань гуманітарної освіти уналежнюють: «формування гуманістичної національної свідомості; виявлення цілісної картини світу; формування гуманітарного, системного і критичного мислення; упровадження гуманістичних цінностей; формування основи професійної компетенції; усебічний розвиток людини; розкриття потенціалу людини; виховання національно свідомого громадянина» [3, с. 7].

Варто зазначити, що в останні роки в негуманітарних ЗВО циклу соціально-гуманітарних дисциплін відводилася невелика кількість годин, відбувалося їх, так би мовити, «знецінення». Результатом цього стала неспроможність значної кількості фахівців швидко й адекватно реагувати на зміни і події, що відбуваються у суспільстві, та шукати шляхи вирішення проблем. Однак, саме під час вивчення гуманітарних дисциплін, студенти навчаються аналізувати, зіставляти минуле й сьогодення та прогнозувати майбутнє; відбувається формування «культури мислення, творчих здібностей майбутнього спеціаліста на основі глибокого розуміння всієї культурної спадщини» [2, с. 185]. Високий рівень гуманітарної підготовки допомагає випускникам успішно реалізуватися у професійній сфері, мати власну громадянську позицію, усвідомлювати своє місце у суспільстві та призначення у житті.

Отже, провідною тенденцією сучасної української освіти є її гуманізація, що передбачає гармонійний розвиток професійних, інтелектуальних та естетичних якостей студентів, а саме: виховання людини інноваційного типу мислення та культури, формування висококваліфікованого фахівця, який зможе вільно обирати свій шлях самореалізації у складному й мінливому світі.

ЗМІСТ

Напрямок I. Формування сучасного мислення як чинника державотворення

Секція 1. Світоглядні, соціально-політичні та історичні аспекти розвитку інформаційного суспільства в Україні

Балута Т.П., Щербина Н.Ф. <i>Інформаційна комунікація освітнього простору і особистості</i>	3
Карпова О.О. <i>Розвиток цифрової компетентності у студентів ЗВО в умовах інформаційних війн</i>	5
Шмиголь М.Ф., Юшкевич Ю.С. <i>Антропологічні проблеми інформаційного суспільства: філософсько-освітній аспект</i>	6
Щубелка Н.В., Симоненко С.П. <i>До питання про маніпуляцію як інструмент впливу</i>	8

Секція 2. Формування особистості сучасного фахівця з економіки засобами гуманітарних наук

Асєєва Ю.О. <i>Морально-психологічний стан, як важлива якість особистості сучасного фахівця соціономічних професій</i>	10
Богач О.В. <i>Розвиток комунікативної компетентності у студентів економічних спеціальностей в умовах дистанційного навчання</i>	12
Бурлімова Б.М. <i>Щодо формування комунікативної компетентності сучасного фахівця готельно-ресторанної справи</i>	13
Висоцька З.І. <i>Етичні принципи в академічному середовищі</i>	15
Гейна О.В. <i>Роль соціально-гуманітарних наук у формуванні професіоналізму майбутніх економістів</i>	16
Ковальська Н.А. <i>Роль гуманітарних дисциплін у формуванні національної свідомості сучасного фахівця з економіки</i>	17
Ковальчук Г.В. <i>Мова як чинник формування національної свідомості у студентської молоді</i>	18
Лебедик Л.В. <i>Духовні основи успішної соціалізації фахівця з економіки засобами гуманітарних наук</i>	20
Стрельников В.Ю. <i>Особистісний розвиток фахівця з економіки засобами гуманітарних наук</i>	22

Секція 3. Англійська мова в економіці та бізнес-освіті

Бадюл Л.М. <i>Педагогічна техніка та її компоненти</i>	25
Галєнт Г.В., Пріміна Н.М., Арбатманова І.Л. <i>Використання комп'ютерних технологій при вивченні іноземних мов у ЗВО</i>	26
Галашова О.Г., Георгієвська З.А. <i>Формування емоційного інтелекту майбутніх фахівців з економіки у процесі професійної підготовки до ділової іншомовної дискусії</i>	27
Заволока С.І. <i>Впровадження методу проєктів у навчанні іноземним мовам</i>	29
Маслова К.І. <i>Способи саморозвитку та самовдосконалення навичок для кар'єрного розвитку</i>	31
Петрова Ю.Ю. <i>Використання міжкультурної комунікації у вивченні англійської мови</i>	33